

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII, Ч. 99. Джерзі Сіті, Н. Дж., понеділок, 1-го травня 1939. No. 99. Jersey City, N. J., Monday, May 1, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ПРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“ в Берген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERGEN 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВІДГОМІН ГІТЛЕРОВОЇ ПРОМОВИ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК. — В часі розмови Рузвельта з норвежською князівською парою, на запит княгині Марти, Рузвельт відповів, що „промова Гітлера лишилася на один цаль двері відкритими“ до дальших переговорів. Рузвельт додавав, що не слухав промови, бо за скоро було йому вставати в шестій годині рано.

ВАШИНГТОН. — В урядових кругах є того самого переконання, що й Рузвельт, що Гітлер у своїй промові залишив малі можливості до дальших переговорів. Зате серед конгресменів і сенаторів є помішані враження. Сенатор Бора є переконання, що своєю промовою Гітлер замкнув дальшу дискусію і тепер буде ділати. Інші, як сенатор Най, знаходять в промові Гітлера проблемки мирного поладження спірних міжнародних справ. Сенатор Бенквед, сказав, що Гітлер потвердив те, чого він сподівався, а саме, що німецький директор далі думає ламати всі міжнародні договори. Сенатор Гвілер сказав, що „промова зладжена для домашньої консумції“. Сенатор Логан назвав промову Гітлера: „брехні, викрути, виправдування“.

СОВЕТСЬКІ ЛЕТУНИ РОЗБИЛИСЬ В КАНАДІ

МІСКУ ПЛЕЙН (Нью Бронсвик, Канада). — Советські летуни, полковник Володимир Кокінакі й отаман Михайло Гордієнко, які виборились з Москви, щоб перелетіти без зупинки до Нью Йорку на відкриття Світової Вистави, розбилися на холодних диких полях Канади, на острові Миску, провінції Нью Бронсвик. Полковник Кокінакі покалічений, має зломані ребра, а отаман Гордієнко цілий. Літак розбитий. Крила повіддітали, а також відлетів один мотор. Коли люди з цього острова добились до місця катастрофи, вони знайшли летунів, як один із них, Кокінакі, лежав на спорядженні леговиську, а другий, Гордієнко, сидів біля нього і пильнував його. Кокінакі не є тяжко ушкоджений. Аба летуни відмовились йти до найближчої оселі, бо, як заявляли, не хотіли опускати рештків розбитого літака. Мешканці зорганізували їм негайно поміч.

НАРІД НАПЛИВАЄ НА СВИТОВУ ВИСТАВУ

НЮ ЙОРК. — В суботу рано, в день відкриття Світової Вистави десятки тисяч людей почали напливати зо всіх сторін до Нью Йорку. Місто прибирає святочний вигляд. До пристаней прибувають коло 30 війсьних кораблів. Ці кораблі належать до Атлантичної Ескадри. Решта кораблів, що теж мали бути привані на ньюоркський морський параді, у зв'язку з міжнародним положенням мусіли в поспіху відіхав назад на Тихий океан. Місто справляє морякам гучне привітання.

ПОЧАЛИ ВИРІБ ДЕШЕВОГО АВТОМОБІЛЮ

ІНДІАНОПОЛІС. — Промисловець Крослей, заявив, що його фабрика вдалося придумати дешевий а при тім дуже практичний модель автомобілю. Цей автомобіль коштуватиме \$325, або \$350 і чуживатиме один галлон газоліну на 50 миль. Міститиме 2 або 4 особи й важитиме не цілих 1,000 фунтів. Крослей заявив, що він ціле своє життя мріяв про те, щоб придумати такий дешевий і практичний автомобіль, який могоби собі купити навіть не дуже заможні люди. Його фабрики відтепер будуть випродуковувати по 200 таких автомобілів денно.

ЗАТВЕРДИЛИ БУДЖЕТ

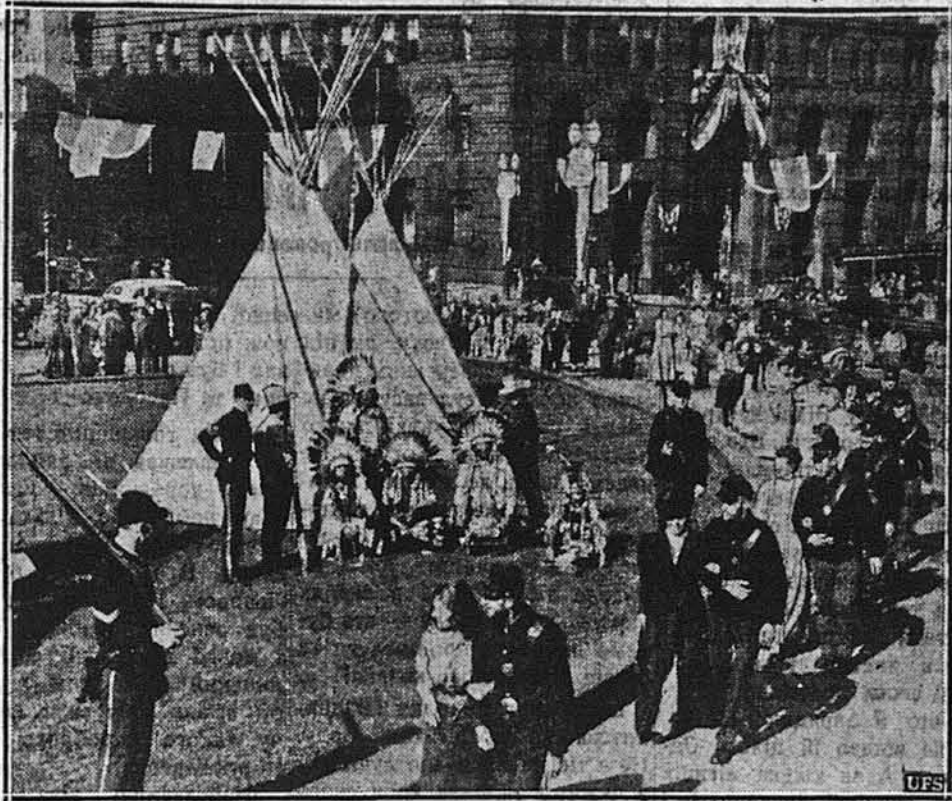
ОЛБАНІ. — По довгих короходах остаточно стейтова легіслатура затвердила бюджет на черговий фискальний рік. Республіканці, які наперекір губернаторові Ліменові обкорили бюджет на 30 мільонів доларів, перемогли. Лімен подав проект бюджету на 419 мільонів, а республіканські асемблементи обкорили його до 388 мільонів. Обтинку вони пояснювали тим, що стейт мусить вже раз започаткувати ошадність.

КАЖЕ, ЩО НАШІ ЦИВІЛІЗАЦІЇ ГРОЗИТЬ ЗНИЩЕННЯ

НЮ ЙОРК. — В ньюоркській академії медицини, філадельфійський професор-психіатр Едвард Стрекер, дав доклад і в ньому сказав, що наші цивілізації грозить знищення, а то тому, що теперішня цивілізація в основу поклала собі матерію і матеріальні вигоди, а цілком занедбує емоційно-духову культуру. Тому, що люди захоплюються матеріальними вигодами, а занедбують духа, приходять до слова найнижчої людської інстинкти. Професор Стрекер назвав нинішню цивілізацію „дуже хворою“.

ЗАВЕДЕННЯ ЛІТНЬОГО ЧАСУ

НЮ ЙОРК. — В східній полові Америки заведено в суботу вночі, з 29 на 30 квітня так званий „літній час“ й пересунуено всі годинники на одну годину наперед.

ВПЛИВ ФІЛЬМИ

Тисячі громадян міста Омага, в стейті Небраска, оділися в старі костюми зперед кількадесяти років, коли в місті показувано вперше фільму „Юніон Пасифік“. На передньому плані „жовніри юнійної армії“ походжають з дівчатами, одітими в костюми з американської громадянської війни; за ними на мураві перед нинішнім судом розбили шатро індіанці.

РЕВІЗІЯ В ЧИТАЛЬНІ В КАМІНЦІ СТР.

Референт безпеки староства м-гр Хіалдікі в асисті постерункового перевіз ревізію в читальні Філії Т-ва „Прогресиві“ в Камінці Стр. По доконанні акті забрали зі собою викази читальні з звітномленнями про стан їх праці.

ВІДОБРАЛИ ДЕБІТ

Міністерство внутрішніх справ у Варшаві відобрало дебіт „Бюлетіні Союзу Українських Організацій у Франції“, що виходить в українській і французькій мові, часописові „Наступ“, що виходив у Хусті, французькому часописові „Фру-Фру“ та тижневикові „Свят і Польска“, що виходять у Парижі.

ПРИПІНИЛИ ДІЯЛЬНІСТЬ КРУЖКА „ОРИЛ“ КАУМ У ГОРОДКУ

Повітове староство в Городку повідомило письмом з 29 березня ц. р. до ч. Поль. 6/47/39 голову кружка „Орил“ КАУМ о. Е. Роздольського в Городку, що на основі ст. 16 закону про товариства з 1932. р. припинює діяльність згаданого кружка тому, що „його діяльність загрожувала безпеці, спокою та публічному ладові“. Одночасно староство назначило куратором кружка Ст. Лантуту, емеритованого комісара скарбової контролі, до ведення справ кружка та зокрема до управи маєтком кружка. В мотивах свого рішення староство подає, що підчас ревізії 1) знайдено за таблицею заборонену книжку „Кобзар“, видану поза межами держави; 2) при кружку створено т. зв. доріст молоді без повідомлення староства; 3) підчас викладів уживано забороненої мови, що представляла неправдивий стан у українського посідання; 4) вишкіл українського дорісту вів за згодою предсідника Роман Стець, нількакратно караний за протидержавну діяльність і тепер при триманий.

5,000,000 НЕГРАМОТНИХ, 400,000 ДІТЕЙ БЕЗ ШКІЛ, 5,000 ВЧИТЕЛІВ БЕЗ ПРАЦІ

„Дзенік Польскі“ з 31 березня ц. р. подає фрагменти з сенатської промови проф. Колянковського в дебаті над бюджетом мін. освіти. З тієї промови віє глибокою журбою. „Нотка глибокої журби, що пробивається з реферату генер. звітодавця бюджету п. сенатора Добачевського і з промов інших сенаторів на вид наших освітніх недоборів: 5,000,000 неграмотних, 400,000 дітей без початкових шкіл, 5,000 вчителів без праці, брак шкіл та етатів, перетяження працею погано, платних вчителів середніх шкіл — дозволяє надіятися, що той стан буде, може спровола, але без сумніву кожного року поправлятися“.

Предивний є оптимізм „Дзеніка“. Той стан — каже „Дзенік“ — буде, може спровола, але з кожним роком поправлятися. „Спровола“, „спровола“... А тут кожного року приростає кількадесяти тисяч дітей без науки й цілі тисячі, які не матимуть змоги вступити до середніх шкіл, в яких страшно тісно — та й... дорожче, бо страшні є оплати. Те саме можна сказати про університети, про організацію науки взагалі... А за те все відповідальний головню ОЗН, що має монополь керівництва державними справами.

18-ТА ОПЕРАЦІЯ РЕНТГЕНОЛЮГА НА СЛУЖБІ ЛЮДСЬКОСТІ

Славний генуєнський вчений проф. Вікторіо Мараліяна перейшов цими днями 18-ту з ряду операцій, спричинену наслідками ділення проміну Рентгена. Остання операція відбулася ледви два місяці тому, але процес нищення тканий зачався наново й треба було відтяти дальші два пальці лівої руки.

ПАМ'ЯТНИК КОРОЛЯ КАЗИМИРА ПІД БЕРЕСТЕЧКОМ

Польські організації в Дубенщині рішили побудувати на полях битви під Берестечком пам'ятник польського короля Яна Казимира та звернутися до шкільних властей з проханням назвати вселюдню школу в Берестечку іменем згаданого короля.

АРЕШТУВАННЯ

Дня 7. березня ц. р. постерунок державної поліції в Тарнаві Нижній придержав і відставив до судових арештів в Турці 16 молодих українських селян з Дзвиняча Горішнього — всіх під замітом плянованого переходу на Карпатську Україну. Всіх придержаних, по переслуханні перед городським суддею в Турці, вивезено до Самбора.

ДЕ ПЕРЕВАГА СИЛ?

„Слово Народове“ розпочало явну й рішучу пропаганду зближення Польщі до „антанти“, бо по її стороні бачить перевагу сил. „Співпраця обох великодержав (Англії й Франції) є повна, а зброєння Вел. Британії і наближення до осі Париж — Лондон — Америка — забезпечують тій співпраці вже тепер поважний вплив на долю Європи. На Лондон і Париж звертаються тому надії щораз більшого числа народів, загрожених Німеччиною.“

„Гордовиті жести, погрози, акти насильства супроти слабих не повинні нас баламутити. Перевага сил не по стороні осі Рим — Берлін. Їхні успіхи можна винясти невідготовою противників і браком між ними порозуміння. Але користі заскопчення проминають, народи об'єднуються, зростають і пригтовлюються до боротьби. Не виключене, що Мусоліні від осі відпаде і що Німеччина залишиться сама. „Ми повинні зі своєї сторони зробити все, щоб допомогти увільнити себе й Європу від небезпеки їхньої гегемонії“.

НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ ЧЕРЕЗ ДАНЦІГ

ЛОНДОН. — Промова канцлера Гітлера не усунула небезпеки війни. Та урядові круги найбільше зажурені тим, що Англія зобов'язала себе боронити Польщу навіть тоді, коли Польща розпочала війну з Німеччиною через Данціг. Така війна була в Англії непопулярною, бо Данціг вважають німецьким містом. Уряд бажав би, щоб Данціг повернув до Німеччини мировим шляхом, так як це сталося з Судетами.

ФРАНЦІЯ ЗАНЕПОКОЄНА СОЮЗОМ З ПОЛЬЩЕЮ

ПАРИЖ. — В Франції вважають промову Гітлера добре обдуманною адвокатською промовою, зверненою до „суддів присяглих“, яких хочеться переконати і зеднати їхні серця для виправдання німецької політики. Назагал французи не відчувують, що Гітлер має якісь лихі заміри проти Франції. „Найчорнішою“ точкою промови Гітлера є для французів те, що відноситься до Польщі й до Данціга, бо французьке населення не має ніяк охоти йти до війни і проливати кров — за Данціг. А виходить на таке, що властиво Франція повиннаб допомогти Польщі воювати і в тому випадку.

ПОЛЬЩА КАЖЕ, ЩО БУДЕ ВОЮВАТИ

ВАРШАВА. — Промова Гітлера занепокоїла Польщу, бо видно, що Гітлер не відступить від свого домагання, щоб прилучити місто Данціг до Німеччини. А Польща є рішучо проти того. Заявляє, що вона не допустить до того, щоб з нею Німеччина поступала в такий спосіб, як з „іншими державами“. Тут Польща має на думці в першу чергу Чехословаччину, що піддалася й не боронила своїх прав. Ситуація є тепер грізнішою, бо Гітлер зірвав з Польщею договір про ненапад з 1934 р. і має вільну руку.

НАВІТЬ УРЯД НЕ ЗНАЮТЬ ПРО МНОГУ РЕЧЬ

ПАРИЖ. — Союзниця Польщі — Франція — не знала, як тепер пояснюється, які велися переговори між Німеччиною і Польщею у справі Данцігу. Особливо не знала того, що це Польща відкинула ті домагання, які тепер видвигнув Гітлер у своїй промові. Ні, не знала, що Німеччина пропонувала, щоб Польща і Мадярщина гарантували спільно границі Словаччини.

ЗГАДАВ ЗА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

БЕРЛІН. — Канцлер Гітлер, ораторуючи у своїй відповіді на мирове пропозиція президента Рузвельта справу давньої Чехословаччини, згадав також і про судьбу Карпатської України. Казав, що він не винуватий за те, що сталося з тим штучним твором, що його зліпили ті, що подиктували версайський договір. Цей ніби штучний твір — це давня Чехословаччина, разом з Карпатською Україною, як її складовою частиною. Казав, що він не міг далі підкладувати того, що не мало основ до існування. Не міг довше опиратись домаганням Польщі й Мадярщини мати спільну границю, бо „американська пропаганда“ пояснює це тим, що він хоче мати пряму сполуку з Румунією, а проти чого ніби була сама Румунія. Крім того Німеччина не могла постійно попірати чи есентуально воювати за вдержання існування такого стану, за який вона не може відповісти. Тому, казав він, „останки версайського договору“ були засуджені на загибель. І ось тому він був змушений заявити, що не має заміру далі противитись бажанням Польщі й Мадярщини щодо спільної границі. Ще підкреслив, що останні випадки, які цілковито запечатали долю Чехо-Словаччини, були наслідком „підпольної роботи“ тих елементів, що вживали метод бувшого президента Бенеша і почали пропаганду за „поворот до старого стану“.

КОНФЛІКТ МІЖ РУМУНІЄЮ І БОЛГАРІЄЮ

БУКАРЕШТ. — Румунія відкидає усі домагання Болгарії щодо звороту тих земель, що їй забрано. Іде тут головню про Добруджу.

ХТО ПІДНІСЯ ЕКОНОМІЧНО?

ЖЕНЕВА. — „Гроші й банковість“ — це річний звіт Ліги Націй про економічні відносини в світі. Річник з 1938 року, що щойно вийшов, стверджує, що економічні відносини поправились в таких краях: Франція, Англія і Злучені Держави. Погіршилися в: Німеччині й Японії. Ті останні краї згідно зі звітом, переживають такі часи, які переживали Совети від 1930 до 1932 року, коли ті, що мали гроші, не могли за них нічого дістати — крім державних бондів.

ПРО ЗАМАХ НА ГІТЛЕРА

БЕРЛІН. — Ведуть слідство проти галицького жиди Лейби Шенкера, що мав готовитись виконати замах на життя Гітлера. Шенкер є американським громадянином. Шенкер мав ніби говорити, що „дістане з Америки \$1,000,000, якщо станеться те, що є найбільшим бажанням жидів“. А це має бути — смерть Гітлера.

СВОБОДА ("LIBERTY")
FOUNDED 1895
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За напад на державу пошлати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Тел. "Свобода": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Соуза: BERgen 4-1016.
4-0807.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОМАГАЙТЕ НЕДОЛЮДКИ...

Де тільки живе український народ і де тільки появляється правдива і щиро народня українська преса, там, як уже ми підкреслювали, заховала та преса, як речник нашого поневоленого народу, гідність у зв'язку з подіями в Карпатській Україні. Спільне горе й героїські подвиги Карпатської Січі були такі сильнішими від найбільших амбіцій найбільш запальчивих людей, що всюди і в усякому нещасливому випадку звикли шукати в першій чергу за чорним, за недомаганнями, за сплітками. Такі типи замовкли. Може тільки тому, що ціла наша нація стійкою обідналася у своєму спільному горю і у своїм подиві до героїської постави Карпатської України. Може тому, що цілий світ виявив тепер подив для українського глибокого відчуття волі й свободи. Може тому, що хто не зійшов з розуму той побачив, що трагедія з Карпатською Україною, що мала після обрахунку ворогів завдати удар українській ідеї, саме ця ідея невимовно скріпила і зєднала для неї повагу у цілому світі. Отже може тому наші політичні провідники не відважились досі виступити прилюдно з своєю руйнівницькою роботою, бо видно, що нема тепер збуту на таке руйнівницьке діло, що є роблене українськими руками, а є гірше від ворожого гнєту.

Треба припускати, що в Карпатській Україні були різні недомагання. І якжеж інакше могло бути? Що більше можна було зробити за кілька місяців існування своєї влади, якої діяння було парализоване з одного боку, "братньою словянською" Прагою, а з другого інтригами мадярсько-польськими і політичною грою Берліна? Навпаки, треба вважати чудом, що в такім короткім часі можна було там так високо піднести національну свідомість та звернути народ до такої боротьби з наїзником, на яку він не відважився на протязі майже тисячлітньої історії. Успіхи такої постави нації — очевидні. Навіть для усіх безсторонних чужинців. Не добають їх тільки наші національні вороги, а зокрема не багатьох агенти Москви, Варшави і Будапешту, що пишуть тільки про розгром, смерть і зраду Гітлера, використовуючи це на те, щоб завдати удар цілому нашому визвольному рухові. До цього приложив тепер руку в Америці чоловічок, що звється Максим Бойчук і виступає як командант Чорноморської Січі. Уже в трьох числах розписується ньюйорське "Новое Русское Слово" про його оповідання "Как строилась Украина в Хусте", куди він їздив як відпоручник Чорноморської Січі. Описує, як то, "націоналісти і патери будували Україну в Хусті по телефону з Берліна і через радіо з Відня" і як то все може бути сценарієм для "комедійної фільми". Описує, як то тут в Америці слухачі злічувалиб тепер отих будівничих Карпатської України і як то маси в Америці й Канаді зможуть тепер послухати, "правди від того, "крестянина-галичина", що то не "политишен", а тільки каже правду. Польський "Нови Свят" зараз написав передовицю і собі ствердив, що все те правда, що привіз командант Чорноморської Січі з "Карпаторусії". Як бачимо, то на початок наші вороги добре заплатили режлямою юдиної роботи. Та це похвали, які, як писав Шевченко, дають недалюдкам за те, що помагають ворогам матір катувати.

„ПЕРЕОРІЄНТАЦІЯ“

Це те слово, яке тепер виділяється на шпальтах польської й московської преси, коли вона пише про настрої серед українців по катастрофі з Карпатською Україною. І розуміє це так, що „вуйко“ Гітлер „зрадив“ українців, а тепер українці від нього відвертаються. Кожний з наших ворогів толкує собі це так, як йому потрібно для його інтересу, не маючи очевидно ніякого справжнього сентименту для нашого горя.

Думаю, що нам українцям треба заховати і в цій нашій трагедії повну холоднокровність, себто рівновагу і розум. Нам не можна вести ні „гітлерівської“ ні ніякої іншої чужої політики, а тільки — свою власну. А коли хочемо вести власну політику, то завжди маймо на увазі, що ті речі, що діються тепер з нами, мають тільки тимчасовий характер. Пригадаймо собі, як Мадярщина не вдалося 2. листопада 1938 р. у Відні загартувати цілого Закарпаття. Що вона тоді зробила? Відповіди, дається, ясна: Не перестала далі вести на всі лади своєї пропаганди і використовувала міжнародно ситуацію кожної хвили в такий спосіб, щоб такі дістали Закарпаття. Мадярщина в листопаді минулого року у своїм розумінні відчувала, що її „зрадив“ Гітлер, коли не віддав їй цілого Закарпаття. А за кілька місяців Гітлер „зрадив“ Закарпаття і не вступився за ним, коли його загартувала Мадярщина.

Ще раз хочемо підкреслити, що ми в нічому не виправдуємо Гітлера чи Німеччини. Не радимо їти слідом Мадярщини, а тільки хочемо брати справи такими, якими вони є. Таке розуміння, виличить український народ назавжди від усіх „вуйків“, а навчить його розбирати наші справи критично — в часі успіху, і в часі катастрофи. Не можна нам попадати тепер ні в польський, ні в московський бік. Стіймо сміло на українській боці й далі працюймо у тому, і тільки в тому напрямі.

Ті, що обурюються на „вуйка Гітлера“ — дуже часто обурюються не в ім'я добра й ідеалу самостійної України. Ні, дуже часто вони вдаряються як той маятник з одної екстремі в другу і стають вже приятелями Сталіна або тутешніх „прометеївців“. Мовляв, як не один „вуйко“ нас вирятує, то другий...

Ось що є шкідливе і злочинне. А тим часом так дійсно є. Ясна річ, що Сталін розпочав шалену агітацію на ті закарпатські лодії проти Німеччини. Але чи вірити йому?

Чи вірити в його щирість до нас? Захоплюватися знову Москвою, що тисячу разів нас одурило і що кожного року нищить стільки нашого населення, скільки нема в цілій Закарпатщині — це забагато навіть для найбільш наївних „політиків“. Певно, що совєтська Росія з приємністю прагнула би чужим коштом — коштом чужої глупоти — виїхати тепер як спасителька України від німецького „дрангу нах Osten“. Але такою спасителькою ні більшовицька, ні інша Москва ніколи не буде. Поперше — тому, що її завдання й утаєні бажання — зруйнувати Україну і вимазати з мапи Європи саме наше ім'я. Подруге — тому, що Москва не має сили. Тому, що Москва, як імперія, вмирає і коли їй не допоможуть стати на ноги західні демократії — хутко розвалиться на віки...

Ось цей факт нам передусім треба мати на увазі. Треба знати, що нині-завтра встане в цілий свій еріст проблема упадку більшовизму і самостійності України. До цього моменту мусимо готуватися і його прискорювати. Коли на сході Європи прийде до зудару ворожих імперіалізмів, то треба тоді цей момент використати. І це є наше головне завдання — бути до цього готовим.

ІВАН БОГУН

(У 275-літні роковини смерті).

Цього року (27 лютого) минуло 300 літ від часу, як під Новгородом Сіверським польський воєнний суд засудив на смерть славного українського полковника Івана Богуну. Не знаємо нині, де могла великого лицаря, не знаємо, де похоронили його тілні останки... Однак пам'ять його не вмерла та не вміє в серцях українського народу — все будемо пам'ятати про заслуги та славі діла нашого козака!

Іван Богун походив із шляхетського українського роду. Не з тієї шляхти, що лучилася з чужими та пила кров свого народу, а з тих шляхетних одиниць, що почувалися все коствою і кров'ю українцями і держалися вірно свого народу, хоч їх за те ждали кари та зневаги, нужди і смерті страшно.

Батько Івана був державцем села Бубнова на Київщині, звався Федір. Від батькового імені звали Богуну Федоренком.

Про його молодість не знаємо нічого певного. Та він напевно, як і інші шляхетські сини, вчився в Могилянській Академії у Києві, певно від молодих літ заправлявся у воєнному ремеслі, бо часи були тяжкі і кожний юнак мусів уміти орудувати зброєю. Коли гетьман Богдан Хмельницький 1648, року підняв повстання проти Польщі, Богун був уже в дозрілому віці. Разом із синами вступив до Запорозького Війська, так само, як Іван Виговський, пізніший гетьман, і багато української шляхти. Хмельницький іменував Богуну полковником на Поділлі, на пограниччі Галичини. Богун став там організувати наряд до боротьби з поляками. Укріплював замки, виганяв панів, вчив наряд во-

єнної карності. І пізніше тануло 300 літ від часу, як під Новгородом Сіверським польський воєнний суд засудив на смерть славного українського полковника Івана Богуну.

Всюди товаришив гетьманові і належав до найближчих його дорадників. Галичину знав добре, бо кілька разів бував тут із козацьким військом. В 1648, році був під Львовом, 1649, під Збаражем, був ранений ворожою кулею і довго негуляв, а Хмельницький дуже тим журився, бо всюди відчували нестачу такого хороброго вождя і організатора.

Найславніші діла Богуну припадають на 1651. рік. Це рік дуже нещасливий в історії України, бо тоді ослабла карність в українським військом, люди зневірився до боротьби за волю. З того скористалися поляки і мало-по-малу знищили наших козаків. У ті сумні часи прославився Богун. Польське військо вийшло в українські землі та облягало всі міста, що були по дорозі. Гетьман поручив Іванові Богуну оборонити місто Винницю, недалеко ріки Бога. Це була важна твердиня; бо це місто було наче ключем до київської землі. Богун мав усього три тисячі козаків. Як тільки прийшло польське військо, Богун оставив невелику залозу в Винниці, а сам вийшов із козаками назустріч ворогам, щоб заманити їх у засідку. Було це зимовою порою. Він казав посприяти полонки на ріці, а коли ранішній мороз зморозив воду, казав прикидати полонки трохи соломомою. Як тільки прийшло до першої сутички козаки кинулися ніби до втечі. Поляки хотіли здогонити козаків коротшою дорогою та попали на засідку — кілька сотень їх утонуло в ріці. Ко-

закі здобули тоді кілька польських прапорів, захопили багато коней з ворожого війська. Тимчасом Богун замкнувся із військом в обороннім монастирі, що стояв на острові серед води. Почалася облога. Поляки кидали на замок бомби, пробували здобути мури приступом, однак козаки боролися швидко. Польський воевода хотів підмовити козаків і обіцявав їм, що дасть їм волю, колиб вони дали йому Богуну й іншу старшину. Та козаки одногласно сказали, що радше всі загинуть, ніж малиб зрадити свого полковника. І боролися далі. Не тільки боролися, а робили теж сміливі впади зі замку та не давали полякам спокійної хвилини. Раз Богун кинувся сам з трьома сотнями козаків через ріку та почав бій. Поляків було багато більше і вони відперли козаків. Якійсь польський воєвода пізнав нашого полковника по лискувій зброї і з іншими воєводами кинувся його ловити. Вже схопили поляки Богуну за руки, та він був дуже сильний, струснув руками та повалив противників на землю, а відбиваючися шабелем від юрби, що гналася за ним, став здоганяти свій відділ. По дорозі впав в одну з тих ополонок, що передше поробили козаки та мало не загинув марно, однак сильний кінч вибився з води і мокрого й обмерзлого Богуну заніс до замку. Та хоч козаки так відважно воювали, прийшлося би їм зложити зброю, колиб не те, що прийшов на поміч уманський полковник Осип Глух. Коли тільки прийшла про те чутка, козаки зробили знову випад зі замку та кинулися в розтіх. Наче боягуз, що побачив у лісі кілька вовків, а йому здається, що це величезне стадо, — так утікали поляки, бо привиджувалися їм страшні привиди, хоч не було небезпеки — так каже літописець про цю соромну втечу. „Цигани, труси, втікачі, що побачив у лісі кілька вовків, а йому здається, що це величезне стадо, — так утікали поляки, бо привиджувалися їм страшні привиди, хоч не було небезпеки — так каже літописець про цю соромну втечу. „Цигани, труси, втікачі, що побачив у лісі кілька вовків, а йому здається, що це величезне стадо, — так утікали поляки, бо привиджувалися їм страшні привиди, хоч не було небезпеки — так каже літописець про цю соромну втечу.

Другий раз виявив воєнний талант Богун під Берестечком. У нещасливому бою, де наслідком зради татар козацьке військо мусило уступити перед поляками. Татарський хан схопив Хмельницького в розгари бою і повів його кудись у степи — військо осталося без гетьмана, в неладі. Тоді владу передали Богуну і він з усіх сил боронив козацького табору. Хоч знову була велика небезпека, нічо Богун виходив на польський вал і козаки забрали полякам кілька гармат та вбили до сто-

людей. Однак дальша боротьба показала неможливою, тому Богун постановив вивести військо на безпечне місце. Мали це зробити потайно, щоб вороги не помітили — одні відділи мали боротися, другі переноситися на нові становища за ріку. Стали сипати греблі, будувати мости, як не стало землі, кидали в болото шатра, кожухи, мішки — що попало. Все було добре підготовлене і військо стало вольно переходити на другий беріг ріки. Нараз якийсь нерозумний чоловік крикнув: „Старшина втікає!“ Це була неправда, а всеж військом пройшов страх, усі кинулися без ладу втікати. Дарма Богун підіхав до берега та пояснював, що ніхто не думає втікати, накликував до порядку — народ наче безумний втікав... І так через нерозум військо наше загинуло марне під Берестечком. Богун рятував кого міг і з жалем поїхав у степи.

Коли так підупала козацька сила, Хмельницький постановив просити помочі в Москві. Богун був противний такому пляну — не вірив москалям і перестерігав перед ними гетьмана. А коли козаки таки ухвалили злучитися з Москвою, Богун відмовився присягати на вірність московському цареві. І потім, як уже помер Хмельницький, виступив рішучо проти Москви. „Не потрібні нам московські воєводи! Не вийдете ви відси здорові!“ кликав на раді до москалів. Писав листи до козацької старшини та підбадьлював її до війни проти Москви, бо знав, що цар колись відбере волю України. На жаль не всі козаки це розуміли. Так само не хотів Богун згоди з поляками. Хоч одна козацька партія заключила угоду з Польщею, Богун не хотів пустити поляків у свої землі — знав, що з поляками прийде до нас неволя для народу! Поляки мстилися за те на Богунів жорстоко. Його посікти сконфіскували — забрали на державний скарб. Богуну схопили і замкнули у в'язниці в Марієнбургу в Пруссії (де теж сидів при кінці світової війни маршал Пілсудський, якого там замкнули німці). Та не зломили поляки гордого козака. Тільки вийшов із неволі, знову почав війну проти поляків на життя та смерть! Польське військо схопило Богуну вдруге і 27. лютого 1664. року на приказ польського суду розстріляли.

Так було життя та смерть Івана Богуну. Це один із найхоробріших наших лицарів, найліпших полковників, найвірніших синів України.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Микола Костомарів.
КУДЕЯР
ІСТОРІЧНА ХРОНІКА
В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.
Частина друга.
(66)
Відправивши Кудеяра, цар прикликав до себе німецького пастера Ебергарда. Цей пастер з полонених Ливонців вивчився дуже добре по московськи, а коли раз був прикликаний до царя, то так йому подобався, що цар часто прикликав його до себе вechерами, дозволяв сміло вихвалювати австрійське ісповідання, почитання образів, виконувати постів і т. і. Православний цар запускався з ним, хоч це велими противорічило тим монастирським звичаям, заведеним в слобідській палаті. Під цю пору цар був невдоволений з митрополита Филипа і він бажав, щоб церкву не тільки не противорічила йому, але навіть і о-

зував убивати перед своїми очима німецьких полонників або віддавав їх на продаж до Криму. Ебергард ніколи не вставлявся за засудженими, не напирився цареві просьба за своїми земляками, противно за всім говорив цареві, що всі його діла походять з волі Бога, і коли цар буває грішним то це значить, що Бог карає людей за їх гріхи. Знав, як пристало на лютерського пастера, толкувати на всі лади тексти св. письма; Ебергард наводив тексти і пояснював в хосен необхідності царської влади так зручно, як би цього не вдав ніякий православний мудрець тих часів. Таким підслухуванням і догуджуванням Ебергард надіявся, що звільня наклонить царя прихильно до німців.

Цього вечора здавалось Ебергардові, що він досягнув своєї цілі, бо цар до такого ступня признавав вищість німцям над москвитами, так ласкаво обіцявав опіку і печальність для них в своїй державі, що здавалось немов то для німецького племені настає в московській землі нова, щаслива епоха.

На другий день, по заутрені, два опричники повідомили

Кудеяра, що він має їхати з ними до Переяслава; і Кудеяра поїхав туди верхом лише з двома опричниками. В голові у нього виринула гадка, чи би не втекти тепер з московської пекла, але він відганяв від себе ті гадки, згадавши, що Настя в руках царя.

Кудеяра привезли в Переяслав і примістили в намісничій палаті. Під вечір того дня прийхав цар в кареті з Мамстрюком, Вяземським і молодим Басмановим, проводжений відділом опричників верхом на конях. Цар помістився в окремішій палаті, нарком побудований для його приїзду коло намісничого двора.

На другий день цар вислухав обидвох в переяславській соборі і пошукав „Богородичного хліба“, а відтак ставши разом з любимицями на ганку, окружачим довкола внутрішню палату, велів прикликати до палати Кудеяра. Цар нічого не сказав Кудеярові, коли він явився, лише звернувся до свого шурина дав такий приказ:

— Там в башні сидить шіснадцять німецьких п'яниць; вели знати з них кайдани і привести сюди, а ви — додав

цар, звертаючись до служби намісника — запріть всі ворота.

— Німці — сказав цар — мені вас жалі, я уволю вас з неволі і пускаю домів. Розумієте, німці!

З німців тільки один дещо розумів по московськи і цей розповів своїм товаришам слова царські. Всі піднісли руки до гори і закричали „Гох лебе!“

Цар, вказуючи на ворота, дав знак німцям, що можуть забиратися. Німці поклонилися цареві до землі і звернулися до виходу. Тоді цар крикнув: Кудеяре, бий цих нехристів!

Кудеяра кинувся за німцями і ударами кулака в спину убив двох, одного за другим. Інші, не розуміючи, що з ними діється, зачали втікати, на скільки дозволяли їм болотні ноги. Кудеяра дігнав їх і ще убив двох. Дванадцять оставшихся німців, схаменувшись, кинулися на Кудеяра, але Кудеяра схопив одного з них за ноги і зачав бити ним інших; звалив з ніг двох, кинув до землі вже мертвого німця, другого тримав в руках, вхопив другого, розмахнувши ним, так само як першим, і убив ще

двох. Оставші шість німців, добили до воріт, побачили, що ворота зачинені, тож зачали вздовж бурі шукати виходу; Кудеяра забіг їм дорого і вдарив у виски одного, другого... Інші чотири вже не боронилися, впали на коліна і просили пощади, проголошючи: „Єзус“. Кудеяра убив їх своїм могучим кулаком. Шіснадцять трупів лежали немов трофеї його сили і послушну для царської волі. Кудеяра вернувся до царя і мовчки, не накриваючи голови, стояв перед царським ганком.

— Юнак — сказав цар і вели подати Кудеярові чарку меду, а трупи німців кинуть до озера. Опісля цар обідав з своїми любимицями в палаті, а Кудеярові принесли обід з царського стола. По обіді вийхав цар і велів їхати Кудеярові за каретою, але не на татарським коні, тільки верхом на волі.

— Господи! — думав Кудеяра, їдучи на волі — яке горемі заподіяно! Стільки людей невинних убив, а тепер такої ганьби зазнаю! Все за тебе моя Настя, все ддятого, щоб побачитися з тобою. — І зачав він потіпати себе в душі: ось вже дві проби доконав, буде

ще третя, а як третю доповідить, цар буде задоволений і віддасть йому Настю, а він перебере її і втече з нею на Україну. О, яке щастя буде, коли він вийде з проклятої Московщини! Як він живе в двоє з Настею в її батьківським хуторі! Досить він вже навоювався, пора газдою стати; бо із ким воювати? На татар він не буде нападати, доки його приятель і добродій панує в Криму. Хіба би самі напали, це інше діло! А може на Москву вишлють, але тоді він найме замісця себе наймита; на його життя з Настею вистане того, що йому хан дав, а коли на Україні в чім небудь йому не сподобається, то він магне до свого приятеля Девлета, котрий обіцяв дати йому посілля в Криму.

Так думав Кудеяра про своє можливе щастя, старяючись придавати свою моральну обиду, та приїхав до Александрівської слободи не як побідний, а блazen. Чи може це не третя моя проба — подумав Кудеяра, і йому мріла в голові надія, що цар мабуть прикине його і скаже: „Кудеяре, ти вививниш цю третю пробу, перенеси ганьбу, повинючись мені, бери свою Настю“.

(Далі буде.)

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Розбудовують дім Карпатія.

Корпорація Карпатія закупила дім під ч. 215 1ст 6-та вулиці, суміжний з теперішнім домом „Карпатія Голд“. Новозакуплений дім буде перебудований для потреб товариства. Коли яке українське товариство хоче знайти по-свійське приміщення, тоді для нього будуть відповідно перебудовані кімнати. З такими справами хай зголошуються організації, заки зачнуться перебірка доми.

Василь Лазута,
Семен Демидчук,
управителі.

Клівленд, О.

Спів Михайла Голинського.

В своїй буденщині переживаємо моменти, що їх називаємо незабутніми хвилинами. На віки остануть в пам'яті ось такі хвили, бо вони люють нам душу і в серця щось таке, що ми стаємо новими, молодими, відродженими.

Такі хвили пережив я чууючи співу нашого оперового артиста Михайла Голинського, на концерті в Клівленді 23. квітня ц. р.

Хвав я з родиною на концерт 65 миль, бо хотілося бачити і чути цього, колишнього студента коломийської гімназії, з яким я співав у хорі під диригентурою проф. Михайла Шиняйла. Хотілося почути того голосу, котрим він тоді в своїх солях насолоджувався слухачів.

Від того часу, за 20 літ, в цьому Михасеві з Вербилиць, городеньського повіту, стався велика перемена. З молодого студента виріс чоловік, з дьольного соліста гімназійного хору нашого Покуття, вишшов — світової слави мистець. Його голос став за сильний від самого зеленого Покуття. Тут цей дім його замало місця. Цей голос, сильним, дзвоним, прозвучав по всій Україні, по Європі, а тепер дзвенить понад просторами Америки.

Почувши на цьому концерті першу його пісню „Зелені гори“ Балтаровича, мені здавалося, що я не на концерті, а на високій горі нашого Бескиду, звідки видно всю Україну. Здавалося, що чую шум лісів, степів, рев наших рік і філі Чорного моря, співу пташ і фільовання колосистих лугів нашої співучої і молоком та медом текучої України. Я немов бачив, як встають з могили тіни наших величнів, ти снів героїв-князів, козаків, та стрільців, що ніби заговорили всі разом, заспівало про славу України.

„Гей рідна земле, ти кєрвав, хтож тебе земле покєрвав“, питається в пісні артист і зараз же відповідає „покєрвали злії вороги, злії вороги, люти без ваги“... Слухаєш трагічної пісні „Ой вербо“ Людкевича, вдивляєшся в цей образ покєрваної нашої

землі і слюзи очі заливають, а рівночасно груди наповнюються жадобою боротьби і імісти на ворогах України, за нашу землю, за кров ігортури катів.

І тут дійсними стали слова вступної мови адв. О. Е. Малицького, що це не прийшли ми чути політику, але того, що приносить нам в своїм співі думи Шевченка, акорди Лисенка, той, що розкриває наше мистецтво і красу нашої ніким не поборомої землі, ніким не скваного скарбу: нашої думи і пісні, мови міліонів людей ще не вільної, але живої України.

Артист Голинський, це жовір-стрілець, навіть ранений в війні з ворогами за волю України. Та не бореться він тепер зброєю заліза, а зброєю пісні. Розкриває нам і цілому світові картини нашої минулої слави і настроює та підносить нас до змагань за майбутню славу і українську державу.

Слухаєш пісень до слів Шевченка: „Минули літа молодії“ і „Думки“ (Н. В. Гоголю) і бачиш перед собою постать самого Тараса, що питається: а що вродить з мого плачу?

Стають перед очі всі запродації, наші перевертні, що так легко йдуть на стрічу катові москалеві і в різницю продають дітей вдовичі. Та слова пісні „Будемо плакати й смятись“ знова наповнюють серце відвагою і вірою, що ворог може з нас смятись, може тисячами класти в могили, а ми будемо співати, будемо плакати і смятись тай далі боротись.

Слухаєш пісні Нижанківського „Засумуй трембіто“ і здиється, що бачиш перед собою гуцула з трембітою, що оплакує і проголошує смерть свого сина жовіра, що згинув за Україну. Чуєш як потішає дівчину, щоб не плакала, і не тужила за весільним віночком, а ждала волі України, що має скоро наспіти.

Пісню „Ой нагнувся дуб високий“ Гайворонського залюбки співаємо з своїми хором на Листопадівих Святках, але вона не є тою, якою її нам передає артист. В пісні артиста бачиться міліони дубів лісів України, що гнуться і тужать, сохнуть і вянуть, весни, долі чекають. Бачиться десятки тисяч упавших борців, що за ними плачуть безборонні дівчата, мами і діти, та ждуть, як зліз тих дубів встане нове військо України, що принесе долю і волю в наші села і міста.

Так само в пісні тогож автора, „Ой козаче мій“, артист гримким дзвоним, високим „Б“, підносить клич до народу, „Краще не питай, у неволі край!“ І цей клич прошибає кожній наш мускул і кожну кісточку та кличе нас до спільного діла, до праці і боротьби, до створення одного національного фронту, до створення армії, щоб з рушницями гаківницями виступити проти ворогів України.

„Були також пісні в італійській мові: арія з опери „Тоска“, арія з „Паяліячі“ і з „Андреа-Шеніє“. Артист сподівався чужих слухачів в Клівленді, але їх не було. Сяла була заповнена самими українцями, які дали йому за ці пісні належні оплески признання. Про ці пісні вистарчить прочитати критики англійських знавців музики в Канаді, де наш артист здобув собі високу славу і назву „Українського Каруза“.

Від себе можу тільки додати, що слухаючи оних пісень, про які сказали критики, що в них нема ні одної йоти, в якій можнаб знайти несмак, хочеться спитати себе: Звідки беруться у нас такі віртуози? Видно сам Господь посилає нам їх, щоб ми могли відповісти ворогам: Дивіться кати, що доччете нашу славу і державу! Дивіться! Слухайте! Оце співає так Україна, що ви їй жити не даєте! Ви її бете, розпинаєте, катуєте, паціфікуєте, а вона плаче і сметься, бореться і в боротьбі співає, себе підкріплює. І чи може хто отаку націю вбити? Ні, і ще раз ні!

Так, орле Голинський! Во-скрєсаєш і Ти Україну! Ти го-лосиш їй скору Волю і Дер-жаву. Ти кличєш всіх байдуж-них і приспаних, всіх маловір-них і безнадійних, кличєш: вгору чола! Твій спів, це го-

дос наших предків із могили. Тобі Михайле судилося співа-ти нам в слушний час, коли над Україною чорні хмари на-висли. Ти ці хмари малюєш синіми барвами, щоб з них вдарили громи весняні, такі дужі і сильні, щоб глухі і мер-тві почули, щоб кати зі стра-ху скорчилися, а над Украї-ною чорні хмари нависли.

На закінчення співав артист Довбушеву пісню, Балтарови-ча, з фортепіаном і з флетом. „Гей по горі, по долині, тяж-ко жити на чужині, а найкра-ще на високій Чорногорі“... Це найкраща пісня програми. Ніхто досі її не співав, мабуть ще від смерті Довбуша. А ти Божий наш Бояне приніс нам її на чужину. Ти поставив перед наші очі живого мєстника Довбуша, що за добро для своїх гуцулів, на засланню у-мирав оцю сумну пісню гуцу-лам передав. Солов'ю Голи-нський: За цю тільки одну пі-сню Ти в нас гідніший вічної слави, бо Ти воскресив перед нами мєстника непоборимого, а ми, слухаючи цієї пісні, вля-ли в серце відваги і охоти до народньої праці на десятки літ, що може нам їх ще Бог признає.

Годиться звернути увагу, що підчас деяких пісень, не було уваги, а був шум в салі. Головно, коли артист мав по-чинати пісню, то треба було нераз кілька хвилин ждати на спокій. Цього не повинно бути. Однак підчас цієї пісні „Довбу-шевої“ була звірцева увага. Можна було чути кожний а-корд фортепіана під умілими-артистичними пальцями А. Го-ловача. І можна було чути і найтихіший звук флейти.

Публика хотіла ще нових пісень, так, що два рази ви-кликали дорогі гості мусили виступити ще з піснями: „Гетьмани“ Лисенка і „Про-щайте друзі“... Ця остання пі-сня знова піднесла присутніх до той міри, що не тільки оп-лески, але й грімкі оклики бу-ло чути.

Цей концерт не був звичай-ним собі концертом буденни-ни. Це був „Наш Великий На-родній Празник“. Ми бенкету-вали, ми раділи, що Бог дав нам солов'я, що співом своїм навіяв нам пахощів рідної землі України.

О. Степан Мусійчук.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПРИ НАГОДІ ВІДВІДИН
СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЬО ЙОРКУ

НЕ ПОМИНІТЬ ВІДВІДАТИ
КНИГАРНЮ І ДРУКАРНЮ
„СВОБОДИ“

Українська Пресова й Книжкова Спілка.

В ЧАСИ ПОСПІХУ

Пані Джін МекДоналд розвелася в Ріно з Вил-йємом МекДоналдом, головним пільтом китайського генерала Чянг-Кай-Шека й негайно вибралася до Скот-ландії віддатися за Стенлія Стюарта Фіндлея.

3 ДНЯ

ДІЯВОЛЬСЬКА РОБОТА.

Большевицькі „МШВісти“ з 24 квітня ц. р. пишуть про роз-криття могили найбільшого генія і будителя України, Та-раса Шевченка. Розкриття мо-гили, як запевняють „МШВі-сти“ мало відбутись ніби у зв'язку з будовою пам'ятника Т. Шевченкові. Та в тійже статті пишеться далі таке:

„На крищі соснової труни лежала срібно зелена парча, та мідна табличка з віночка-ми навколо. На табличці на-писано: „Тарас Григорьевич Шевченко, український поет. 1861 год, февраля 26, СПб“. Мідна табличка і парча абє-реглися в добромє стані. Ку-сочки парчі — один 63 сєнти-метри довжиною, 7 сєнтимє-три шириною і другий — 52 сєнтиметри довжиною і 2.5 сєнтиметри шириною та мідну табличку комісія передала в музей Т. Г. Шевченка м. Ка-нева. Гріб і труну залишено в початковомє стані. В зв'язку з будівництвом пам'ятника поє-тові гріб і труна будуть по-криті залізобетоновою плито-ю і на могили буде встановле-на дошка, з визначенням зна-ходження їх“.

ЩО ЦЕ ОЗНАЧАЄ?

На перший погляд ця но-винка зовсім собі невинна. Та фактично в цьому міститься діявольський плян Москви, щоб ступнево знищити культ відвідин могили Шевченка й виворити серед українського народу сумнів, чи там Шев-ченко взагалі похоронений.

Бо пощо московські лайда-ки розрухували кости нашого національного пророка? Пощо вони усунули звідтам мідяну табличку, на якій виразно бу-ло поданє назвице поєта, та день смерті? Та мідяна та-бличка, як самі московські а-гєнти признають, була зовсім добре захована. Пощо було її забирати з гробу і передава-ти в музей? Вкінці, чому на

місце мідяної таблички, що в могили була безпечно захована, поставлено наверх могили дерев'яну дошку що відтепер вказуватиме положення домо-вини поєта?

НЕ ТРЕБА ЛЕГКОВАЖИТИ ЦЬОГО.

Це сталося не випадково. Москва діявольсько підступи-ла. Вона знає прекрасно, де спочивають головні нер-ви даної нації, в яких джере-лах дана нація черпає над-хнення, заохоту та динаміку до свого національного розвою.

Одними з найголовніших джерел національного над-хнення кожного народу все були могили національних ге-роїв. Тому всі культурні на-роди так заздрісно зберіга-ють ці могили. І тому наші вороги зо скаженим завзяттям все старались нам знищити могили наших героїв і затєр-ти по них слід. Скільки мо-гил залишилось нам по на-ших національних провідни-ках, по наших гєтманах? Де могила Хмельницького, Мазе-пи й інших? Нєма. Є лиш здо-гади.

КУЛЬТ МОГИЛИ ШЕВЧЕНКА.

Залишилась нам могила Шевченка, в якій, як це ми до-сі певно знали, спочивають тлінні останки нашого буди-теля. З Шевченком больше-вицька Москва, як і царська, не могла собі дати ради. Во-на не могла отверто піти про-ти нього й оплювати його так, як оплювала все інше включаючи наш жовто-бла-китний прапор. Тому вона взялась на підступи: Вона з одного боку називає вулиці іменем Т. Шевченка, буде-де нього пам'ятники, а рівно-часно всі ті місця з творів Шевченка, які вчать українців любови до свого рідного, вчать українського націоналіз-му, Москва старанно повикє-сляла, піддаючи остєм лє-сам інші думки. Іншими сло-вами большевицька Москва в злочинний спосіб спотворила творини українського найбіль-шого поєта та вчителя, хоч заразом будєє йому пам'ятни-ки.

Однак і цього було мало. Бо Шевченко далі залишався в пам'яті українського народу як борець за українські на-ціональні права, а не лише за соціальні. Український нарід далі масово відвідував могили Шевченка й відносився до па-мяті поєта з релігійною по-шаною.

ЗАХОДИ МОСКВИ.

А тепер Москва, нібито бу-дуючи пам'ятник Шевченкові, розкрила ту могилу й усуну-ла з нього табличку ідєнтич-ности, вложєну туди тими, що хоронили його тіло. По якїмє часі Москва готова лустити поголоску, що в могили взага-лі нема тіла Шевченка, бо йо-го перенесли в інше місце. Зродиться в душі українськo-го народу сумнів, повстане о-гірчення. А українські проща-ни, відвідуючи могилу, будєть вагаться, чи справді вони від-дають пошану тлінним остан-кам свого пророка?

Що таке можливе, вказує ще інший факт: Рівночасно з випадком на Тарасовій Моги-лі большевицька влада звєдла відкрити домовину Ярослава Мудрого, що стояла від віків в Софійськєм соборі, а остан-ки звєдла перевєсти до Мо-скви. Вона нищить також і ко-зацькі могили.

ПОДІБНИЙ ВИПАДОК В ЗА-ХІДНІЙ ЄВРОПІ.

Зараз по світовій війні в подібний спосіб хотіли німці покусувати французам їх культ шанування гробу „невідомого воєка“. Певні німєцькі газєти пустили чутку, що тіло фран-цузького „невідомого воєка“, похоронєне в Парижі під „ар-кою побєди“, не є тілом фран-

ТЕЖ СПОСІБ ПЕРЕКОНУВАННЯ

Аліса Гол, красавиця стейту Тенесі, була вибрана королевою бавовни на 1939, рік і зараз узялася пере-конувати американців, щоби вони носили більше ба-вовняних виробів. Підчас відвідин Ньо Йорку почала своє переконування від мєського посадики Ля Гвардії. Цікаво, чи переконала.

цюзького воєка, тільки тілом німця. Німєцькі газєти навіть наводили на це „докази“.

Французька прєса, знаючи добре, що значить наймен-ший сумнів у серцях загалу, повєла проти цього го-стру кампанію і цей сумнів збила.

Ми знаходимось у гіршому положєнні ніж французи. Бо могила нашого національного генія знаходиться під всевлад-ним пануванням большевиць-ких дикунів. Тому будємо чуї-ні на все.

PRESS REPORTS ON UKRAINE
AND UKRAINIANS

MYCHAYLO HOLYNSKY

Dear Discobolus:

Every collector knows at least once that thrill or finding a rare records to be added to a collection. This is the only smile I can use to express the great excitement caused by hearing for the first time the voice of the Ukrainian tenor Mychaylo Holytsky. This artist has up to now been unknown in this country but for some years has been premier tenor with the Kiev, Warsaw, Odessa, Moscow and other opera houses of southeastern Europe. Mr. Holytsky comes from Lemberg, Galicia. This really great singer came to Toronto on December 3rd and conquered the city. He does not bawl, bellow, get red in the face or indulge in sobs. He does not distort tone for strength. The voice is a sensational one, of great magnificence and of great beauty and has left this collector dissatisfied with any records of male voices with the exception of Caruso and Chaliapine. One ceases to look for perfection when it has been found. At present I am trying to find out if any records are available of this great voice. If any collector knows of Holytsky records will he kindly correspond with me? In the meantime, I urge all collectors to hear this great voice if Holytsky appears in the vicinity.

Cara Hartwell, Toronto, Canada. ("Hobbies" — The Magazine for Collectors, April, 1939).

ЧИ ЛЮДИ ДАВНІШЕ ЖИЛИ ДОВШЕ?

Англійський архєолог Лєо-нард Вулєй на підставі ново-відкритих документів старови-ни подає теорію, що погляд рїжних учених про довгий вік давніх людей полягає на непо-розумінні. А саме у старих хроніках королі і рїжні виз-начні люди часто залишали свої імена синам і внукам. З того хронікарі робили висно-вок, що та сама особа пану-вала вдвоє або втрое довше, ніж у дійсності. Можливе, що ту саму помилку робили теж історики щодо біблійних осіб.

НОВІ РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ПАРОХІЇ.

Міністерство віроісповідань признало три нові римо-кат. парохіяльні етати: у Гринві-чі, повіт Станіславів; у Во-рохті, повіт Надвірна; і в За-муніцях, повіт Коломия.

НОВИХ 31 ЛАТИНСЬКИХ ПАРОХІЙ У ЛУЧЧИНІ.

Польська прєса повідомляє, що з днем 1-го квітня ц. р. в луцькій римо-кат. дієцєзії на-ладнають 20 парохіяльних е-татів і 11 вікаріальних (сотруд-ницьких).

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
1-1 GRAMERCY 5-2410.
Урадові години: раню від 10 до 12
12 Вечір від 6 до 8, а в неділі
раню від 10 до 12

ДЛЯ ВИГОДИ ТИХ, ЩО МАЮТЬ КОМНАТИ ДО ВИНАЙМУ
В ОКОЛИЦІ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЬО ЙОРКУ.

Виповніть цей купон, вичєркнуїть з нього непотрібні слова, витїнь його на кропкованій ліній й зашлїть з відпо-відною квотою до адміністрації „Свободи“.

До Адміністрації „Свободи“:
Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Прошу оголосити в „Свободі“ такі комнати для відвідувачів Світової Вистави в Ньо Йорку:

Комната величини — стїп довга, — стїп широка.
На пєршому, другому, третьому поверсі
Лїжка: одно подинокє, два „твин“, одно подвійне.
Купальня. Гарадж. Телефон.
Ціна на день — на тиждєнь
Ім'я
Адреса
Телефон (як є)

Одноразовє оголошення 75 центів.

При більшому числі оголошень відповідна знижка.

ДЕ ДІВСЯ?

ЮРІЙ ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ,

котрий написав незабутню

повість

з української визвольної

боротьби

ПРОТИ ЧЕРВОНСЬКОЇ МОСКВИ

під пєголовком

ХОЛОДНИЙ ЯР

Як повстала Карпатська Україна

Горліс-Горський покинув

Галичину й пішов за Карпати.

Коли Карпатська Січ виступила

до бою проти мадярських

окупантів,

Горліс-Горський пішов з Січю.

Від того часу про нього

пропала вїстка.

Та лишлася по ньому його

НЕЗАБУТНА ПОВІСТЬ

ХОЛОДНИЙ ЯР.

котру прочитає з вдовolenням

і насолодою кожний, що ці-
кавиться боротьбою України
проти її жадних сусїдів.

ДВА ТОМИ — ЦІНА \$2.00.

Замовлення шлїть до:

„Svoboda“

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

БАЙОН, Н. ДЖ.

Жертвам малярського дикунства. На візання о. д-ра Кіотинського в перші тижні в сумі \$8.21 для рахунок і витрат з Карпатської України. Гроші вислано через Об'єднання.

Дня 19 березня ц. р. укр. прав. громад. діячів пам'яті нашого генія Тараса Шевченка величними святами. Того дня відправлено в церкву паніхиду, а ввечері відбулася святочна академія, на якій були приїзди, всі члени і патріотичні громадяни. На паніхиді передано збірку, яка принесла \$10.50. На академії збірка принесла \$49.10. Разом було \$122.50. Чистого доходу отримано \$47.10, які вислано через Об'єднання на пошти рахунок і витрат з Карпатської України.

Жертви збірки по \$2: А. Рейтар, М. Соколюк, по \$1.50: о. д-р Кіотинський, Н. Букотин, по \$1: Д. Павличко, К. Омишук, К. Коріло, А. Данилюк, А. Басараб, М. Данилюк, А. Білинський, П. Пукас, М. Білий, П. Хандога, М. Кошчицький, І. Говган, Г. Гринишин, Ю. Бойко, М. Пакорак, М. Мороз, С. Шомак, Т. Таранішин, Т. Колотий, Н. Кудрик, по \$0.50: Г. Кришан, Г. Павас, М. Киріє, А. Ліша, Д. Лабко, І. Куріло, С. Кіотало.

Комітет.

ЧЕСТЕР, ПА.

Раненим сім'янам Карпатської України.

Дня 20 лютого ц. р. прийшли в нашу громаду Катерина і Семан Міштурки внаслідок їм несподівану загибів, а нагоди 25-літнього ювілею їх подружжя життя. Не була справді несподіванкою, бо коли з'ясувати першопричини, заставили вдома 50 гостей, своїх краєвців, які повтіли їх хлібом і сіллю, а музика молодого Євгена зіграла їм марш. Отець О. Мишук, місцевий парох зложив їм побажання. Усі гості відповіли на побажання. Описав розпочалася гостиня, якою проводив о. О. Мишук, покликуючи рідних осіб та представників місцевих організацій до слова. Деякі з них вручили ювілейні подарунки. Серед записів не забули привітати і про рідний край, та перемісти на ріднісінькі Карпатської України збірку. Збірка принесла \$21. і її передано через Об'єднання на призначену цілі. Зложили по \$2: С. Міштурак, М. Парашак, Т. Урбан, В. Бобак, по \$1: о. О. Мишук, Текля Парашак, Анна Тоганчин, А. Тоганчин, Н. Парашак, І. Куріло, Н. Броніцький, Анна Федоров, М. Мушастий, Текля Пастернак, М. Єдинак (мол.), Парашак Рубаш, по \$0.50: С. Рубаш, Л. Мушастий.

Парашак Рубаш.

АСТОРИЯ, Л. АР., Н. Р.

Жертвам Карпатської війни.

Налі 24 У. Ч. Х. ОДВУ відбув свої місячні збори 14. квітня ц. р. Тому, що це була перша річниця існування нашого відділу, замість відзначати ювілей, на заміну передсідати ці пані Левинської прийняли зложили жертви на Карпатської Січ. Зложили: Е. Левинська \$5; А. Бурага \$2; по \$1: С. Галичанин, Г. Василук, М. Врублевська, М. Якимчук, М. Сидор, С. Череватюк; по \$0.50: М. Михалів, С. Аструб, М. Табака, П. Білинська, Разом \$15, які вислано через П. У. ОДВУ.

С. Череватюк, секретарка.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ.

На Фахову Діагносту Школу у Угрові.

Наша молоді в краї, покінчили звичайну школу, не має спроможності навчатися в краєвця, господарства, руховарства і т. п. Угровська округа, кавою повіту, хоче мати таку фахову Діагносту Школу. І вже зачали її будувати. Дня 16. квітня б. р. відбулись наради в цій справі і рішено зібрати допомогу для попертя цієї доброї справи. Завдання комітет з таким урядом: М. Петриниш, голова; І. Бараник, секретар; М. Баран, касирка; А. Вагнер і М. Косонюцький, контрольна комісія. Ухвалоно: "Угровський Празник", я-

НАВІТЬ НАЙБІЛЬШЕ ХОРІ НЕ ПОВИННІ ТРАТИТИ НАДІЮ

люди, що підупали на здоров'ю — БЕЗ РІЖНИЦІ, ЯК ІХНЮ ХОРОБУ НАЗИВАЮТЬ, НЕХАЙ БУДУТЬ ДОБРОЇ ДУМКИ. З НАЙГРІШІХ ПРИПАДКІВ МОЖНА ПОВЕРНУТИ НАЗАД ДО ЗДОРОВ'Я, КОЛИ РОЗІЗНАЄТЬСЯ ДОКЛАДНО ДІЙСНУ, ОСТАТОЧНУ ПРИЧИНУ ХОРОБИ. ТІ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ НА ТАК ЗВАНІ „НЕВИЛИЧИМИ“ АБО „БЕЗНАДИЙНИ“ НЕДОМАГАННЯ, НЕХАЙ НЕ ПОПАДАЮТЬ У ЗНЕВІРУ В РЯТУВАННІ СВОЙОГО ЗДОРОВ'Я — АЛЕ ШЕ РАЗ НЕХАЙ СПРОБУЮТЬ. БУДУТЬ ТРАКТОВАНИ В СПОСІБ ЧЕСНИЙ І ВІДПОВІДНИЙ, БО Є РІЧ ДОКАЗАНА, ЩО ПРИРОДНІ МЕТОДИ Є НАЙБІЛЬШЕ ВІДПОВІДНІ ДО ВІДЗИСКАННЯ ЗДОРОВ'Я.

Ниче подані письма, подяки говорять самі за себе. Читайте

ПЕЧІНКА—НИРКИ — Не маю досить сил, щоб висказати мою подяку для д-ра М. Мілера з Ньюарку, за врятування життя моєю синові. Хлопчина терпів на жовтячку і на хворобу нирок і селезінки. Через довгі часи був під опікою кількох лікарів і лікувався в 3 візантійських шпиталів. Бували часи, що кожного дня мав 2 або 3 рази уколи крові і впродовж 5 місяців заживав йому 3 рази трансфузію крові. В останності відчували моєю синові найбільше один рік життя. З рекомендації я довідався про д-ра Мілера.

Вже по першій візиті у нього, я завважила у синові значне поліпшення, а на протязі несповня 3 місяців уклали крові зовсім устали. Природна метода д-ра Мілера, яка виключає які небудь медичини, здавала, що в часі 15 місяців мій тяжко хворіваний син прибрал на вагу 25 фунтів і сьогодні є вже зовсім здоровим. Коли хто мав які сумніви, я є готова пещ подати особисто всієї бажані пояснення.

С. МАРИАБЕЛІЯ

137 Bedford St. East Orange, N. J.

САЯПКА—ЛОМБАГО — Через 3 роки я терпіла страшний біль в правій боні і в лівій нозі. Ніякі медичини і ліки не помагали.

По 5. тижня опіки д-ра Мілера болі устали зовсім і тишуя тепер добрим здоров'ям, як давніше. Тому кожному хорошему поручаю серйозно д-ра Мілера.

В. ХОМІШКИРИ

389 — 16th Ave. Irvington, N. J.

РЕВМАТИЗМ — Мене довго мучили ревматичні болі, завороти голови, жодякові недомогання і ослаблення цілого організму.

Поряди багатьох докторів і всякі ліки не помагали. До д-ра Мілера я зголосилася, коли вже ледви на ногах могла вдержатися.

Під опікою д-ра Мілера і завдяки його природній методі я у зглядно недолгим часі позбулася тяжкої хвороби і тепер чуюся зовсім здоровою.

ЕТЕЛЬ ДОРФМАН

41 Hillside Place Newark, N. J.

БУТИ ПОМІЧНИМ В СПОСІБ ЧЕСНИЙ І СОВІСНИЙ ТЕРПЛЯЧИМ НА НАЙРІЗКОРОДНІШІ НЕДОМАГАННЯ — ЦЕ ПРАЦЯ ВЕЛИКА І ТЯЖКА.

СЛОВА ПРИЗНАННЯ І ПОДЯКИ ВІД ХОРИХ — ЦЕ ДОСТОЙНА І ВЕЛИКА НАГОРОДА.

Dr. J. MILLER D.C. Ph.C.

790 BROAD St., cor. MARKET ST., (KINNEY BUILDING)

NEWARK, NEW JERSEY

Години прийняти: від 9. рано до 8. ввечір.

В неділі і свята: від 9. рано до 1. пополудні.

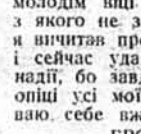
ТЕЛЕФОН: MITCHELL 2-0773.

СЛІПА КИШКА—НИРКИ — В останніх 5 роках я почував себе цілком хорим і зможним чоловіком. Недомогання жодякові і внутрішні болі, як також сильні болі в правій боні і в крижах загрожували мені життя і перешкадали в мої професійні роботи. Я шукав порад у багатьох лікарів і звичайно всі приписали ліки. Останній доктор-спеціаліст сказав мені, що тільки при допомозі операції буду міг віднайти здоров'я. Я нагався — бо тяжко мені приходило в молоді віки класти на операційний стіл, з якого не знати, як встанеться. В тім часі я читав про природну методу д-ра Мілера і сечас улава до нього. Я не звівся в надії, бо завдяки методі д-ра Мілера і його опіці усі мої недомогання устали і почуваю себе вже здоровим чоловіком.

БРОНИСЛАВ Р. ПУРВІН

19 Ann Street Newark, N. J.

ПУХЛИНА В КОЛІНІ — Перед роком я запала на невичайну хворобу. Тяжкі болі голови, відтак болі в околиці жодякові, а потім опухла мені нога так, що не була в силі ходити. Ніякі ліки не помагали і операція ризику не принесла полегши. В тяжким стані пізніше мене армії до Ньюарку і до офісу д-ра Мілера винесли мене на руках.

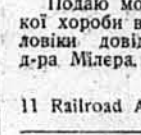
Завдяки старанній опіці і методі д-ра Мілера я віднашла здоров'я, пухлина з ноги усталила і всякі болі також. Чуюся тепер здоровою і сильною як давніше.

Подаю мою фотографію і опис моєї тяжкої хвороби в тій цілі, щоб хори жінки і чоловіки довідалися про знамениту методу д-ра Мілера.

А. ФЕЛІЦЛА

11 Railroad Avenue Port Jervis, N. Y.

ЖІНОЧІ НЕДОМАГАННЯ — Висказую д-рові Мілерові щиро подяку за велику прислугу в ділі могого вилікування. Часто я запала на різні недомогання, жінкам властиві. Доктори лікували мене в різний спосіб і посилали на операції. Завдяки природній методі і старанням д-ра Мілера в недолгим часі я позбулася давніх недомогань і почуваюся зовсім здоровою і нормальною жінкою.

ФІЛОМЕНА ТРОПЕАН

372 Columbia Street Orange, N. J.

Шпак, С. Петриниш, Е. Сухий, П. Михайляшин, Л. Кухтин, М. Родю, І. Ланюк, І. Хиста, С. Ільо, Е. Кривуляк, Л. Дружницький, Т. Гішак, М. Вушак, П. Ватак, Н. Роголь, П. Лесь, М. Мандлак, М. Пилипак, Я. Гомаяк, М. Гринишин, Д. Драбик, П. Нагребельський, І. Кубай, М. Шумила, С. Сенета, о. Д. Моніта, Т. Шумила, П. Хиста, Г. Файтанович, В. Ясеніцький, Ю. Ілашак, О. Андрушків, П. Яромлюк, І. Костик, С. Мовчак, І. Кухарський, Текля Козар, Н. Стефанак, А. Хиста, І. Хома, С. Панько, В. Кміть, М. Дюбінський, Н. Хиста, І. Віничик, С. Федак, А. Шпак, І. Войтечко, І. Кошаба, І. Герета, Т. Лисак, А. Гладко, С. Куріло, І. Мошор, Н. Сабор, А. Махнин, І. Срадомський (стар.), Ф. Куляк, Н. Срадомський, М. Мишак, І. Глухий, М. Кісць, Д. Свайя, М. Срадомський, І. Срадомський (мол.), С. Кость, І. Мельник, Ю. Гера, Анна Цикановська, І. Фірич, по \$1.50: В. Паничак, І. Савишин; по \$0.50: І. Тиро, М. Іжак, М. Хоминчик, П. Колодюк, Т. Роголь, І. Смолюк, П. Пастлавський, Д. Прокоп, С. Пачкош, Марія Рудаківна, Т. Череп, П. Василько, М. Виндовський, Н. Вадичак, Анна Мойсон, С. Іваніцький, В. Роман, П. Чикановський, Т. Федущко, П. Свинка, Л. Геряк, Текля Бучаю, І. Плішка, І. Антошек, І. Масляник, Анна Срадомська, М. Махник, І. Пачак, М. Смолиський, Марія Мельник, Анна Бабяк.

3. одного підприємства приїхало \$40.

ЗА КОМІТЕТ: Писиф Литвич.

ВОЛОДИМИР ТУРКОТ, член від. 324. У. Н. Соколу, син Михайла і Марії Туркот.

Покійний проживав 22 роки. Родився в Філадельфії. Був знайомий між своїми і чужими. Батько покійного є секретарем Т-ва „Мир“ і місцевої Укр. громади.

Проститься всіх наших союзовців і громадян взяти участь у похороні, що відбудеться з дому жалоби, 883 Н. 24. ул. і з української католицької церкви при Френсілі, в понеділок, 1. мая.

В. П. П. А. Горохівський, предс.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

ПРИСТУПЛЮ ДО СПІЛКИ ресторану або салуну. Адрес:

J. H. LAUNDY 104 EAST 3rd STREET NEW YORK CITY.

ПРОДАМ ДЕШЕВО вироблений бізнес DELICATESSEN & GROCERY STORE, з добрим приходом і обслуговуванням. Продам, бо виїжджу з міста. Голоситесь: 293 AVE. B. MANHATTAN, NEW YORK CITY.

НАЙДУТЬ ПОСАДУ

Українська католическа церква при св. О. Николі в Форді Сіті. Па. пошукує ДІЯКО-УЧИТЕЛЯ. Має учин хорального співу, давати представлення й концерти та учин українські католицькі діточки в парокіальній вечірній школі. Посада до об'їзду сечас. Платня після умови. Голоситесь: Ukrainian Cath. Rectory, 833 — 9th St., Ford City, Pa. 99.

Д-р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналіз крові для подружжя сімейства.

223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY. Room 14. Gramercy 7-7697

Офісові години 10-8; неділя 11-2. Жінка-доктор до обслуш. X & Флюроскоп.

НЕ ВЕЛИКА ШТУКА?

Чарлі Діл, світовий чемпіон у нуркуванні з великої висоти, показує кільком молодим пливачкам на березі, як це він робить різні вивороти в повітрі.

Як хто думає, що це не велика штука, най попробує виконати це самий.

КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ Д. М. С. І СТЕМБЛЮВА

ВЗОРІ UKRAINIAN BAZAAR, 170 E. 4th St., NEW YORK, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без рибниці, як далеко позор Ньюарку. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Офіс: 383 MORRIS AVENUE, cor. Springfield Ave. NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО Новий Український Удербейкер заряджує погребамі по ціні та вильки, як \$150. Обслуга кайраша.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: Gramercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Malrose 6-5577

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(95)

Обзнайомлення Тетана з секретними хідниками і дверми уможливило Магрі дістатись до кімнати Грегора і то так, що ніхто її не бачив. Магра коротко розказала йому, що сталося, та переповіла своє рішення втікати до Тарзана, до Атару. Грегори похвалив її рішення, та твердо заявив, що він думає те саме робити, себто разом з нею туди утікати.

Серед ночі, по вказанні Тетаном хідників, вони легко, без перешкод, видістались за місто. Там почали продирались по дикій околиці в напрямку міста Атару. Вони дуже добре знали небезпеку, яка їх очікувала. Серед інших відносин вони краще пустились в гущу нетрів, ніж до Атару. Але тепер Магра думала про Тарзана, а Грегори про своїх дітей.

А його діти справді знаходились у великій небезпеці. Гелена в підводній кімнаті мало що не утонула. Коли Тарзан відкрив накривку до кімнати, він завважив її майже мертве обличчя. Та коли він видобув її наверх, побачив, що вона ще жила. На свіжій повітрі вона почала поводитись віднайти свідомість і силу, своїм скорості.

А коли вона ожила на стільки, що могла рухатись, Тарзан без проволочки поміг їй надягнути нурковий однострій. Коли все було готове, вони всі пустились назад до підводного судна. Та по дорозі їх за примітили ті потми, що пустились за ними в погоню. Під водою Тарзан не міг скористатись ні з своїх змислів, ні з своєї скорості.